समवेक्ष्य दारानितिशेषः ॥ १४ ॥ १५ ॥ आराद्दूरतः उत्पपात आलिंगनार्थं ॥१६॥ तं आलिलिंगिषितं रामं अप्राप्य मध्येएव दुःखितःपपात ॥ १७ ॥अभ्यपतत् अभ्यागतवान्विसंज्ञमिव विसंज्ञमेव ॥ १८ ॥ भूषणध्वनिमिश्रितः उरःशिरस्ताडनादिना चंचलतरभ्रश्यद्भूषणध्वनिमिलितः मूर्छितइतिपाठेपिसएवार्थः ॥ व्याप्तइत्यर्थोवा ॥ १९ ॥ तौ सीतयासार्धं तंराजानं बाहुभ्यां परिष्वज्य यथापीडानभवतितथालिंगितमुत्थाप्य पर्यंके समवेशयन् स्थापितवंतः ॥ २० ॥ मुहूर्तस्य संबंधसामान्येषष्ठी ॥

आगतेषुचदारेषुसमवेक्ष्यमहीपतिः ॥ उवाचराजातंसूतंसुमंत्रानयमेसुतं ॥ १४ ॥ससूतोराममादायलक्ष्मणंमैथिलींतथा ॥ जगामाभिमुखस्तूर्णंसकाशंजगतीपतेः ॥ १५ ॥ सराजापुत्रमायांतंदृष्ट्वाचारात्कृतांजलिं ॥ उत्पपातासनात्तूर्णमार्तःस्त्रीजनसंवृतः ॥ १६ ॥ सोऽभिदुद्राववेगेनरामंदृष्ट्वाविशांपतिः ॥ तमसंप्राप्यदुःखार्तःपपातभुविमूर्छितः ॥ १७ ॥ तंरामोभ्यपतत्क्षिप्रंलक्ष्मणश्चमहारथः ॥ विसंज्ञमिवदुःखेनसशोकंनृपतिंतथा ॥ १८ ॥ स्त्रीसहस्रनिनादश्चसंजज्ञेराजवेश्मनि ॥ हाहारामेतिसहसाभूषणध्वनिमिश्रितः ॥ १९ ॥ तंपरिष्वज्यबाहुभ्यांतावुभौरामलक्ष्मणौ ॥ पर्यंकेसीतयासार्धंरुदंतःसमवेशयन् ॥ २० ॥ अथरामोमुहूर्तस्यलब्धसंज्ञंमहीपतिं ॥ उवाचप्रांजलिर्बाष्पशोकार्णवपरिप्लुतं ॥ २१ ॥ आपृच्छेत्वांमहाराजसर्वेषामीश्वरोसिनः ॥ प्रस्थितंदंडकारण्यंपश्यत्वंकुशलेनमां ॥ २२ ॥ लक्ष्मणंचानुजानीहिसीताचान्वेतुमांवनं ॥ कारणैर्बहुभिस्तथ्यैर्वार्यमाणोनचेच्छतः ॥ २३ ॥ अनुजानीहिसर्वान्नःशोकमुत्सृज्यमानद ॥ लक्ष्मणंमांचसीतांचप्रजापतिरिवात्मजान् ॥ २४ ॥ मुहूर्तेन लब्धसंज्ञमित्यर्थः ॥ २१ ॥ कुशलेनमांपश्य सौम्येनचक्षुषा मामनुगृहाणेत्यर्थः ॥२२ ॥ वनंप्रतिप्रस्थितंमां सीताचान्वेतु गच्छत्वितिलक्ष्मणंच प्रस्थितमनुजानीहीत्यर्थः ॥ ननु लक्ष्मणसीतयोः कुतोवनवासकष्टप्राप्तिर्नह्यसौवरनिर्बंधस्तयोरतआह ॥ कारणैरिति हेतुभिः तथ्यैः व्यवहारदशयासत्यैः नचेच्छतः इहस्थातुमितिशेषः ॥ २३ ॥ अनुजानीहि अनुज्ञांदेहि ॥ प्रजापतिर्ब्रह्मा आत्मजान्सनकादीन् तपांसिचरितुमुद्युक्तान्यथानुज्ञांदत्तवान्तद्वदित्यर्थः ॥ २४ ॥